

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 04/2020

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України АСОЦІАЦІЯ

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у березні 2020р.

- Призначення нового Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
- Запровадження моніторингу парникових газів
- Відкриття ринку землі

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у березні 2020р.

- Створення Фонду часткового гарантування кредитів для аграріїв
- Оптимізація орендних відносин
- Використання коштів від продажу державних земель
- Детінізація доходів в сільському господарстві
- Запровадження Державного аграрного реєстру

За підтримки

Героїв Оборони 10, оф.10, 03680 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у березні 2020 року

Призначення нового Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Постанова Верховної Ради України «Про звільнення з посад членів Кабінету Міністрів України» № 519-IX від 04.03.2020.

У зв'язку із формуванням нового складу Кабінету Міністрів України, даною Постановою звільняється, в том числі, Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України пан Милованов Тимофій Сергійович з 04.03.2020.

Постанова Верховної Ради України «Про призначення Петрашка І.Р. Міністром розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України» № 537-IX від 17.03.2020.

Постановою на посаду Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України з 17.03.2020 призначається пан Петрашко Ігор Ростиславович.

Запровадження моніторингу парникових газів в Україні

Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» № 377-IX від 12.12.2019. Закон набирає чинності 26.03.2020 та вводиться в дію 01.01.2021.

Закон розроблено відповідно до зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію, зокрема Директиви 2003/87/ЄС про створення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів у рамках ЄС.

Докладніше див. випуск № 01/2020 «Огляд аграрного законодавства» АПД.

Відкриття ринку землі

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» (законопроект № 2178-10 від 10.10.2019). Закон прийнято Верховною Радою України у другому читанні 31.03.2020.

Положеннями оновленої редакції Закону передбачається:

- скасування заборони на продаж земель сільськогосподарського (с/г) призначення приватної форми власності з 01.07.2021, при цьому:
 - з 01.07.2021 до 01.01.2024 право на покупку землі надається виключно фізичним особам – громадянам України;
 - з 01.07.2021 до 01.01.2024 передбачається обмеження на купівлю землі – не більше 100 га в одні руки;
 - з 2024 року передбачається обмеження до 10 тис. га землі в одні руки (фізичні та юридичні особи);
- заборона на продаж земель с/г призначення державної та комунальної форми власності;
- дозвіл на придбання землі юридичними особами, створеними і зареєстрованими за законодавством України, засновниками або кінцевими бенефіціарними власниками яких є не громадяни України, не раніше з дня схвалення такого рішення на Всеукраїнському референдумі;
- заборона набуття права власності на земельні ділянки (навіть у випадку схвалення допуску на ринок іноземців на референдумі) у наступних випадках:
 - на землі державної та комунальної власності;
 - на землі, які розташовані ближче 50 км від держкордону України (крім держкордону, який проходить морем);
 - юридичним особам, учасниками або кінцевими бенефіціарами яких є громадяни РФ;
 - особам, які належали або належать до терористичних організацій;
 - юридичним особам, учасниками або бенефіціарами яких є іноземні держави;
 - юридичним особам, де неможливо встановити кінцевого бенефіціара;
 - юридичним особам, бенефіціари яких зареєстровані в офшорних зонах;
 - фізичним та юр.особам, щодо яких застосовані санкції;
 - юридичним особам, зареєстрованим у державах, включених до списку тих, які

не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом.

- збереження переважного права орендаря на купівлю землі;
- можливість набуття банками права власності на земельні ділянки в порядку звернення стягнення на них як предмет застави (такі земельні ділянки мають бути відчужені банками на торгах протягом двох років із дня набуття права власності);
- встановлення мінімальної ціни продажу земельних ділянок с/г призначення до 01.01.2030 не менше їхньої нормативної грошової оцінки (НГО).

Окрім того, Кабінет Міністрів України уповноважується розробити та затвердити порядок здійснення фінансової підтримки громадян і юридичних осіб (у тому числі фермерських господарств) для придбання земельних ділянок с/г призначення.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у березні 2020 року

Створення Фонду часткового гарантування кредитів для аграріїв

Проект Закону «Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві» № 3205 від 12.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Чорноморов А.О., Салійчук О.В. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Законопроект визначаються особливості створення та діяльності Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві (надалі Фонд), який є спеціалізованою небанківською фінансовою установою. Фонд створюється державою в особі Кабінету Міністрів України, учасниками можуть бути і інші юридичні особи.

Метою діяльності Фонду є підтримка малих та середніх суб'єктів підприємництва (МСП) (у власності або користуванні яких перебувають землі с/г призначення не більше 500 гектарів), що здійснюють первинне виробництво с/г продукції, шляхом гарантування виконання зобов'язань таких суб'єктів за кредитними договорами.

Державним бюджетом України на 2020 рік передбачено кошти для формування статутного капіталу Фонду у обсязі 240 млн. гривень.

Проект Закону «Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві» № 3205-1 від 13.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Цабаль В.В., Клименко Ю.Л. та ін. (партія «Голос»)).

Даним альтернативним законопроектом пропонується надавати підтримку Фондом тим МСП, у власності або користуванні яких перебувають землі с/г призначення не більше 200 гектарів.

Оптимізація орендних відносин

Проект Закону «Про прогресивні земельні відносини» № 3208 від 12.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Скороход А.К., Німченко В.І. та ін. (партія «Опозиційна платформа – За життя», позафракційні)).

Законопроект передбачається введення нових понять, в тому числі:

- ефективний власник землі – власник землі, який має бажання самостійно займатися виробничою с/г діяльністю на землі;
- ефективний обіг прав на земельні ділянки с/г призначення – обіг, який передбачає перехід прав власності на земельні ділянки від одного громадянина України, який має можливість самостійно займатися с/г діяльністю на землі, до іншого громадянина України, який має бажання і можливість самостійно займатися с/г діяльністю на землі.

З метою припинення дискримінації власників землі пропонується:

- надати власникам та користувачам землі право дострокового розірвання договору користування землею;
- справляти орендну плату тільки у безготівковій формі;
- запровадити ефективний обмін землею: право власника землі відчужувати свою землю (продавати, міняти, дарувати);

- надати право орендувати землю тільки громадянам України та українським юридичним компаніям, учасниками яких є виключно громадяни України;
- заборонити зміну цільового призначення земель с/г призначення тощо.

Використання коштів від продажу державних земель

Проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення гарантій сталого розвитку сільських територій» № 3212 від 13.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Цабаль В.В., Васильченко Г.І. та ін. (партія «Голос»)).

Законопроект визначається цільове використання частини коштів від майбутнього продажу та передачі в оренду земельних ділянок с/г призначення, що перебувають у державній та комунальній власності, на фінансування розвитку сільських територій. Для цього пропонується створити у складі Державного бюджету України – Державний фонд розвитку сільських територій. До джерел його формування будуть належати:

- 70% коштів від продажу та передачі в оренду земельних ділянок с/г призначення або прав на них, що перебувають у державній власності;
- 30% коштів від продажу земельних ділянок с/г призначення або прав на них, що перебувають у комунальній власності;
- кошти іноземних донорів.

Детінізація доходів в сільському господарстві

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо удосконалення системи оподаткування у сфері земельних відносин і сільського господарства» № 3131-1 від 17.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Тарасов О.С., Солончук Д.В. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

Даний законопроект є альтернативою до з/п № 3131 від 27.02.2020 (див вип. 03/2020) та запроваджує наступну модель нарахування податкового мінімуму для сільгоспвиробників:

- 1% від НГО (нормативної грошової оцінки) земель щомісяця;
- решту відсотків протягом 10 календарних днів після останнього дня подання річної податкової декларації дня.

Виключення становлять ті фізичні особи, які працюють на землі та отримують вкрай низькі доходи, тобто які не перевищують 3 розмірів мінімальної заробітної плати на рік (14 169,- грн., стан 01.03.2020), що встановлена на 1 січня звітного (податкового року).

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання оброблення сільськогосподарських угідь» № 3131-2 від 17.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор - Гетманцев Д.О. (партія «Слуга народу»)).

Даний законопроект є альтернативою до з/п № 3131 від 27.02.2020 (див вип. 03/2020) та пропонує, окрім іншого, наступні положення для зменшення випадків тіньової оренди земель:

- введення додаткової ставки земельного податку у розмірі 2% від НГО на необроблені земельні ділянки с/г угідь;
- збільшення мінімальної базової ставки земельного податку на с/г угіддя від 0,3%-1% від НГО до 0,7%-1% від НГО.

Запровадження Державного аграрного реєстру

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та інших законів України щодо функціонування Державного аграрного реєстру та удосконалення державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції» № 3295 від 30.03.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Чернявський С.М., Чорноморов А.О. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

Положення законопроекту передбачають:

- запровадження законодавчих підстав функціонування Державного аграрного реєстру;
- можливість для зареєстрованих агровиробників безкоштовно подавати заявки на виправлення помилок в кадастрі, подавати документи на

отримання державної підтримки та перевіряти інформацію про себе;

- визначення принципів надання державної підтримки (прозорість, публічність, прогнозованість, справедливість, цільове використання наданих коштів);
- уточнення визначень, які необхідні для належного функціонування системи державної підтримки (виробник сільськогосподарської продукції; сільськогосподарська діяльність, сільськогосподарський товаровиробник тощо);
- надання права на отримання бюджетної тваринницької дотації суб'єктам, які займаються козівництвом та аквакультурою.

Автор, редакція та контакти:

Марія Ярошко, Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Героїв Оборони 10, оф.10, 03680 Київ

Тел. +38066/ 5981440

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.